

1. Het nieuws van Sorina

Voor de derde keer meet Ruth de maten op van de stoel die haar vader in de werkplaats heeft klaargezet. Het is een secuur werkje. Ze legt het meetlint langs de kale rugleuning; eerst de hoogte, dan de breedte. Met een potlood schrijft ze de maten op een stuk papier. Voor de zekerheid meet ze ook de zitting nog een keer. Het klopt. Nu pas durft ze de schaar in de stof te zetten.

Bij de tafel trekt ze voorzichtig de donkerrode stof van de rol en tekent met krijt de maten af. Even laat ze haar vingers over de zachte stof glijden. De kleur is net zo mooi rood als de bloemen van de wonderboom achter hun huisje. Zo te zien blijft er wel een stukje over voor haar lapjesdoos.

Met het puntje van haar tong tussen haar lippen knipt ze over de krijtlijn. De bekleding goed opmeten is een precies werkje, maar uitknippen niet minder.

‘Acht is meer dan duizend’, zegt vader altijd. ‘Je moet goed acht slaan op wat je doet, dat is belangrijk.’ Nou ja, opletten kan ze wel. Op school haalde ze altijd goede cijfers. Ze zucht. Het is fijn om vader en moeder te helpen, maar ze vindt het erg dat ze niet meer naar school mag. Die tijd is voorbij ...

De zitting is geknipt. Nu de rugleuning nog. Als vader vanavond terugkomt, moet het af zijn.

Ze weet dat vader blij is met deze opdracht van dorpshef Kogi. Uit zijn voorraad heeft hij het mooiste hout gekozen, mahoniehout. De rode stof heeft hij ergens in de stad op de kop getikt. Meestal moet hij oude dingen opknappen: bekleiding vervangen of een afgebroken poot repareren, maar iets nieuws maken is natuurlijk veel leuker.

Op een bananendoos heeft hij eerst allerlei stoelen getekend: een luie leunstoel, een deftige fauteuil, recht en rond, met en zonder krullen. Later kwam Kogi de ontwerpen bekijken en had hij zijn keuze gemaakt. Die keer hadden de mannen nu eens geen ernstige gesprekken gevoerd, maar gewoon plezier gemaakt. Dat gebeurt tegenwoordig niet vaak meer. 'Ru-ùth!'

Dat is moeder. Ze rammelt met de jerrycans. Dat betekent dat er water moet komen.

'Ik ga zo!' roept Ruth terug.

Met twee jerrycans en een plastic trechter gaat Ruth naar de pomp. De meeste mensen vinden het in de middag te warm om water te halen. Maar warm of niet, Ruth gaat gewoon. De pomp staat op het pleintje midden in het dorp. Onder de citroenbomen zitten meestal wel een paar vrouwen met hun kindjes te spelen, maar vandaag ziet ze alleen Sorina, haar vriendin van school. Ze zit op een wiebelig bankje pinda's te pellen.

'Ha, die Ruth! Kom je me helpen?' roept ze meteen.

Ruth zet de jerrycans op de grond.

‘Ik kom even snoepen’, lacht ze en ze pikt een pinda uit de mand.

‘Poeh, pinda’s pellen’, zegt Sorina verveeld, ‘zo saai.’

Ze wijst naar het houten schooltje achter zich. ‘Dat ik ooit nog eens naar school zou verlangen ...’

Ruth snapt meteen wat ze bedoelt. Sorina en Ruth en nog meer meisjes mogen niet langer naar school. In hun dorp geldt opeens een nieuwe wet. Alleen jongens mogen nog naar school. Verboden voor meisjes, zij mogen geen onderwijs meer volgen.

Het dorps hoofd en ook meester Agulu wilden niets van de nieuwe wet weten. Niemand was het ermee eens, natuurlijk mogen meisjes naar school. Maar hun mening telde niet. Ze werden bedreigd door de mannen van Boko Haram, een stel gevaarlijke terroristen. De nieuwe maatregel móést doorgaan.

Boko Haram probeert de baas te worden. Het zijn fanatieke moslims. Zij willen de dienst uitmaken in het land. Daarom plegen ze aanslagen en zaaien ze overal angst. Iedereen is bang voor hen.

Meester Agulu heeft nu de oudste meisjes van zijn school aangemeld voor de meisjesschool in de stad. Daar gelden de regels van Boko Haram niet. Nóg niet.

‘Ik hoop dat we snel naar die andere school kunnen’, zegt Sorina. ‘Ik wil een beroep leren en niet altijd in dit suffe dorp blijven.’ Ze schudt hard aan de mand met pinda’s. ‘En jij?’

Ruth houdt van haar dorp. Ze wil er wel blijven, maar ze gaat ook graag naar school. Het is alleen jammer dat de stad zo ver weg is. Ze kunnen onmogelijk iedere dag op en neer reizen. 'Ik wil wel, maar dat we in het internaat moeten, vind ik akelig.' Ze weet nu al dat ze vader en moeder en haar broertje Manuel gaat missen.

Sorina grijpt haar arm en trekt haar naast zich op het bankje. 'Nee joh, dat is juist gezellig. Aminat en Maudi en Nuhu gaan ook. Met z'n allen op een slaapzaal is toch leuk?'

Ruth twijfelt. De anderen zijn allemaal moslimmeisjes, alleen zij is christen. Zal dat niet moeilijk zijn?

Het lijkt wel alsof Sorina gedachten kan lezen.

'Weet je wat mijn vader heeft gehoord?' zegt ze op een geheimzinnig toontje. Ze laat even een stilte vallen.

'Meester Agulu moet Koranles gaan geven. Onze school wordt een islamitische school.'

Daar schrikt Ruth van. Koranles? Moeten Manuel en de andere christelijke kinderen straks teksten uit de Koran gaan leren? Dat kan toch niet!

'De christenen ook?' vraagt Ruth. Haar stem schiet uit.

'Het wordt verplicht.'

'Verplicht ...' herhaalt Ruth langzaam. Ze staart Sorina aan. Hoe dan? Moet iemand die in Jezus gelooft elke dag in de Koran gaan lezen? Haar familie is christen, de Bijbel is hun heilige boek!

Er komt een brok in haar keel. Zonder nog iets te zeggen loopt ze weg.

Ze schuift een van de jerrycans onder de pomp. Hij krast over de stenen. Verontwaardigd trekt ze aan de zwengel. Koranles!

Algauw klettert het water over de rand van de trechter. Ze trekt veel te hard. Wat dom, ze mag geen water verknoeien.

Net als ze klaar is, gaan de deuren van de dorpsschool open. De kinderen rennen joelend naar buiten. Het droge zand rond de school wolkt op tussen hun voeten. Het zijn alleen jongens en Ruth kent hen allemaal. Kijk, daar is Manuel, haar broertje. Zijn gele T-shirt steekt fel af tegen zijn zwarte huid. Hij zwaait met zijn schooltas en praat met Ahmed, een klasgenootje.

Plotseling springt Uzo Oboko ruw tussen de beide jongens in. Hij is een kop groter dan Manuel. Hij duwt hem aan de kant en slaat zijn arm om Ahmed.

Als Manuel weer dichterbij Ahmed komt, geeft Uzo hem opnieuw een duw en snauwt hij hem af.

Nu waagt Manuel zich niet meer in de buurt van Uzo. Als hij zijn zus ontdekt, komt hij op een drafje naar haar toe.

‘Mag ik helpen?’ roept hij.

Ruth voelt zich boos worden. Dat Manuel Uzo’s geplaag zomaar pikt!

‘Ik ben al klaar. Jij mag de trechter dragen, dan doe ik de jerrycans.’

‘Hé zeg, ik ben al tien, hoor,’ protesteert Manuel. ‘Ik kan best een jerrycan dragen.’

‘Ik wil er aan iedere hand één,’ legt Ruth uit. ‘Anders loop ik scheef.’

Met opeengeklemdde lippen sjouwt ze de zware jerrycans richting huis. Zonder nog iets te zeggen loopt Manuel achter haar aan.

Halverwege zet Ruth de jerrycans neer. Zweetdruppeltjes parelen op haar voorhoofd.

‘Doet Uzo altijd zo?’ vraagt ze kort.

Manuel haalt zijn schouders op.

‘Hij duwde je gewoon weg bij Ahmed’, stelt Ruth vast.

Manuel probeert langs haar heen te kijken. ‘Ik ben eraan gewend’, zegt hij eenvoudig.

Onderzoekend neemt Ruth haar broertje op. Geeft Manuel er echt niet om? Of doet hij maar alsof?

‘Dus hij doet wel vaker vervelend?’

‘Uzo heeft een hekel aan mij.’

Ruth klakt vol ongeloof met haar tong.

‘Kom nou maar’, zegt Manuel ongeduldig. Nu pakt hij toch een jerrycan.

Ruth zegt er niets van. Eigenlijk is één jerrycan al zwaar genoeg.

Naast hun huis staat een schuurtje. Vader heeft het zelf gebouwd van grijze betonblokken. Aan de voorkant zit een deur van golfplaat. Erboven hangt een roestig reclamebord

waar *Koop Blue Band* op staat. Het is het winkeltje van moeder. De deur staat inmiddels open.

Buiten, onder een parasol, staan wat kratten met groenten – cassave, yam¹, aardappelen, uien en pepers. De meeste groenten die moeder verkoopt komen uit hun eigen moestuin. Binnen staan de zakken met rijst en blikken bonen, melk en tomatenpuree. Daar staat ook de generator te snorren die stroom opwekt voor de koelkast. In het dorp is nog altijd geen electriciteit aangelegd, hoewel de regering het al vaak heeft beloofd.

Nigeria is ook zo'n groot land. Er zijn veel arme mensen, vooral in de dorpen. Ruth snapt wel dat Sorina hier niet altijd wil blijven. In de stad is het anders. Daar kun je werk zoeken, je hoeft er niet met water te slepen, en als je geluk hebt, is er stroom. Er is een ziekenhuis, er zijn winkels en restaurants. Als ze naar die andere school gaat, kan ze het allemaal zien.

Moeder knikt Ruth dankbaar toe als ze een volle jerrycan in het schuurtje zet.

‘Wil je me helpen met cassave snijden?’ vraagt ze.

Ruth knikt. Klusjes doen helpt om vervelende dingen te vergeten.

Manuel is er als de kippen bij. ‘Gaat u chips bakken?’ vraagt hij gretig.

1: Cassave en yam zijn wortelknollen die je kunt eten.

‘Dat ben ik van plan ja’, lacht moeder. ‘Hoe was het op school?’

‘O, goed’, antwoordt Manuel vlot.

‘Dat bestaat niet’, zegt Ruth.

Manuel kijkt haar donker aan, zeker bang dat zij dat gedoe met Uzo zal verklappen.

‘Zonder meisjes is er niks aan’, plaagt ze.

‘Het is wel saai zonder jullie’, geeft hij toe.

Moeder zet hen allebei aan het werk. Ze moeten de lange cassavewortels in dunne plakjes snijden.

‘Ik snijd liever beestjes’, zegt Manuel. Met zijn snijmesje tovert hij uit stukjes afvalhout de mooiste dieren tevoorschijn.

‘Wie niet werkt, zal ook niet eten’, lacht moeder. ‘Je kunt alleen chips eten als je ze eerst klaarmaakt.’

‘Van dat werken en eten ... dat staat toch in de Bijbel?’ vraagt Ruth.

Moeder knikt. ‘Knap dat je dat weet.’

Het nieuws van Sorina – straks wordt Koranles verplicht! – ligt op het puntje van haar tong. Maar ze houdt haar mond. Ze wil moeder niet ongerust maken. Misschien heeft Sorina’s vader het verkeerd gehoord of kan de dorpsraad het nog tegenhouden.

Driftig snijdt ze verder. Tjèk, tjèk, tjèk ... De witte cassaveplakjes rollen achter elkaar in de pan.

De zon zakt al weg als vader op zijn brommertje het dorp in rijdt. De hemel lijkt in vuur en vlam te staan, maar vader

let niet op de prachtige oranje zon. Met één hand probeert hij te sturen, met de andere houdt hij een kastje op de bagagedrager in evenwicht.

Ruth en Manuel hebben het geplof van de bromfiets al gehoord en wachten vader op. In het rulle zand komt het brommertje slippend tot stilstand. Tegelijk grijpen ze naar het kastje, dat gevaarlijk begint te schuiven. Zo te zien zit er veel werk aan. Het ding valt bijna uit elkaar.

Vader wrijft met een mouw langs zijn bezwete gezicht. 'Brenge julle het naar de werkplaats?'

Ruth en Manuel pakken het gammele meubelstuk op en dragen het naar binnen. Ze lopen de werkbank en de oude trapnaaimachine voorbij en zetten het kastje netjes naast de stoel van het dorpsheofd.

Ruth ruimt meteen de uitgeknipte bekleeding op en stopt de restjes rode stof in haar schatkistje: een schoenendoos vol gekleurde lapjes, kralen, gouddraad ... Daar gaat ze binnenkort iets leuks van maken, voor hun winkeltje.

